

Marjo-Riitta Kartano

KIRJA SUOMALAISEN EVANKELIS-LUTERILAISEN KIRKON JA
VÄINÖLÄN SUVUN KASTEKULTTUURISTA

Kuvataiteen koulutusohjelma
2016

KIRJA SUOMALAISEN EVANKELIS-LUTERILAISEN KIRKON JA
VÄINÖLÄN SUVUN KASTEKULTTUURISTA

Kartano, Marjo-Riitta

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Kuvataiteen koulutusohjelma, kalligrafian suuntautumisvaihtoehto

Joulukuu 2016

Ohjaaja: Kespersaks, Veiko

Sivumäärä: 32

Asiasanat: Kalligrafia, kirja, kaste, kasteen symboliikka

Opinnäytetyössäni tutkin Impi ja Leo Väinölän suvussa käytetyn kastemaljan kulttuurihistoriaa. Kokosin ja taltioin tiedot tässä kastemaljassa kastetuista lapsista. Lopputyössäni saatoin sukuni kastekulttuurin historian yksiin kansiin.

Opinnäytetyössäni selvitettiin kastemaljassa kastettujen lasten nimet, syntymä- ja kastepäivät sekä mahdolliset kuolinpäivät. Kastetuista lapsista selvitettiin vielä ketkä olivat heidän kumminsä, kastepappinsa sekä heidän lapsensa.

Tutkittiin ja selvitettiin suomalaisen evankelis-luterilaisen kirkon kastetapahtuman merkitystä ja sen symboliikkaa sekä kastejuhlaan liittyvien esineiden käyttöä. Kaikki tiedot koottiin yhteen ja sidottiin kastekirjaksi, joka on nyt osa Väinölän suvun yhteistä kulttuurihistoriaa.

Lopputyötä, kastekirjaa, tehdessä käytettiin tankomustetta ja Zerkall Bütten –paperia. Kerätyt tiedot koottiin pehmeäkantiseksi kirjaksi, jonka sidoksena käytettiin yksinkertaista koptisidosta. Tutkimuksen menetelminä käytettiin henkilöhaastatteluja sekä kastekulttuurin liittyvien tietojen selvittämistä.

Tulokseksi saatiin kastemaljassa kastettujen lasten tietojen muistiin merkitseminen ja heidän yhteytensä nyt eläviin sukulaisiin sekä perintöesineen, kastemaljan, merkitys Impi ja Leo Väinölän omaisille.

A BOOK OF BAPTISMAL CULTURE IN THE FINNISH EVANGELICAL LUTHERAN CHURCH AS EXPRESSED IN THE VÄINÖLÄ FAMILY

Kartano, Marjo-Riitta

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Fine Arts with specialization in calligraphy

December 2016

Supervisor: Kespersaks, Veiko

Number of pages:32

Keywords: calligraphy, book, baptism, the symbolism of baptism

The purpose of this thesis is to investigate the cultural history of a baptismal bowl used in the family of Impi and Leo Väinölä. I retraced and recorded the children that were baptized while using this bowl. The thesis is about collecting the baptismal culture history of our family into one volume.

I searched the names, birthdates and baptismal dates as well as eventual dates of death of the children baptized using this bowl. A research was made about the baptized children, who were their godparents, their baptismal priests and their children.

An investigation was made and research done about the meaning and symbolism of the baptism in the Finnish Evangelical Lutheran Church, its symbolism and the articles used in the baptismal celebration. All the information was then collected and bound into a book about the culture of baptism, a book that is now of the collective cultural history of the Väinölä family.

In my final work, the baptismal book, I used ink-stick and Zerkall Bütten –paper. Using simple (coptic binding) the material was then bound to a book with soft covers. The research method was personal interviews and an investigation about the culture of baptism.

The result of the investigation was the recollection of the names of the children who were baptized using the family baptismal bowl, their connections with now living relatives and the cultural importance of the inherited baptismal bowl for the family members of Impi and Leo Väinölä.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	SUVUN KASTEKULTTUURI	6
2.1	Kastemalja	6
2.2	Kastekirja	8
3	KASTE	10
3.1	Hätäkaste	13
3.2	Kastepaikka	15
3.3	Toimitus- eli kaste keskustelu	17
3.4	Lapsen paperit	18
4	KASTETTAVAN IKÄ	18
4.1	Lapsi	18
4.2	Nuori tai aikuinen	19
5	KASTEJUHLAN KULKU	20
6	KUMMIT	23
7	NIMEN VALINTA	25
7.1	Etunimi	25
7.2	Sukunimi	26
8	KASTEEN SYMBOLIIKKA	27
8.1	Kastepuku	27
8.2	Nimi	29
8.3	Ristinmerkki	29
8.4	Vesi	29
8.5	Kastekynttilä	30
8.6	Raamattu	30
8.7	Kukat	30
8.8	Kynttilä	30
8.9	Kastepöytä	31
8.10	Ristiäiset	31
	LÄHTEET	32

1 JOHDANTO

Kastemalja, jota on käytetty suvussamme lasten kastetilaisuuksissa, antoi opinnäyte-työlleni aiheen. Aluksi aioin vain koota ja kirjoittaa kastemaljassa kastettujen lasten nimet yhteen sekä tehdä niistä kirjan. Samalla kun aloin koota tietoja kastelapsista, heräsi innostus etsiä tietoa itse kasteesta. Mitä evankelis-luterilainen uskonto sanoo kasteesta? Mitä tarkoittaa kasteen symboliikka? Miksi lapsi kastetaan? Mikä on esimerkiksi kummien tehtävä sekä voivatko kaikki toimia kummeina? Mitä tarkoittaa nimilaki ja määritteleekö laki kastettavan lapsen sukunimen? Vai voivatko vanhemmat itse päättää, mikä tulee olemaan lapsen sukunimi? Muun muassa näihin kysymyksiin yritin löytää vastaukset. Ihan ensimmäiseksi huomasin, että evankelis-luterilaisessa uskonossa kaste on kaiken perusta ja kastetapahtumassa käytetään paljon erilaisia esineitä. Näihin kaikkiin esineisiin liittyy paljon symboliikkaa ja vertauskuvallisuutta. Kaikella on jokin tarkoitus ja monet käytettävät esineet pohjautuvat raamatun tekstiin. Totesin myös, että aiheesta on tosi paljon tietoa saatavilla sekä kirjallisuutta että netin kautta.

Tämä työ lähensi itseäni tähän omaan sukuuni. Tämän työn myötä opin myös ymmärtämään ja kunnioittamaan aivan eri tavalla itse kastetta ja kastetapahtumaa. Lapsen ensimmäinen suuri juhla on kaste. Kastetilaisuus on myös erittäin herkkä ja kaunis tapahtuma. Halusin ja mielestäni melko hyvin onnistuin omalta osaltani korostamaan kasteen tärkeyttä ja merkitystä lapsen elämässä ja tuomaan kastetilaisuuden kauneuden esille. Toivon myös, että tämä tekemäni kastekirja kulkisi jatkossa tämän meidän suvun kastemaljan mukana. Ja jo tässä kastemaljassa kastetulle lapselle tapahtuvat muutokset elämässä kirjattaisiin sen lapsen kohdalle jota asia koskee. Kastemaljaa säilytetään puulaatikossa, jossa on koristeena vain metalliset helat kulmissa ja metalliset kannattimet. Tämän puulaatikon on valmistanut veljeni vaimon sisken mies koivupuusta.

2 SUVUN KASTEKULTTUURI

Omat vanhempani ovat kuolleet jo vuosia sitten. Joten vanhempien lasten tietojen saaminen oli melko vaikeaa. Tähän sain kuitenkin apua Euran kirkkoherranvirastosta. Sain epävirallisella luvalla selata vanhoja dokumentteja Hinnerjoen seurakunnassa kastetuista lapsista. Työtäni helpotti se, että tiesin kaikista näistä vanhemmista lapsista syntymäajan. Kuntaliitosten myötä myös seurakunnat oli yhdistetty, siksi jouduin turvautumaan Euran kirkkoherranvirastoon. Nuoremmista lapsista sain tiedot soittamalla lasten vanhemmille ja tiedustelemalla onko heidän lapsensa kastetilaisuudessa käytetty tätä kastemaljaa. Onnistuin kuitenkin keräämään vastoinkäymisistä huolimatta kaikista kastetuista lapsista etunimet, syntymäajan, kastepäivän sekä mahdollisen kuolinpäivän. Kaikille lapsille sain myös selvitettyä heidän kumminsä. Kastepapin nimi jäi puuttumaan ainoastaan yhdeltä kastetulta. Olisin vielä voinut selvittää kastepaikan, mutta se tuli mieleeni vasta viime metreillä. Aineiston kokoaminen, etenkin tietojen kokoaminen kastetuista lapsista, oli työlästä. Viimeiset tiedot sain haltuuni vasta, kun kirjoitin viimeisiä sivuja.

2.1 Kastemalja

Kotikasteessa tarvitaan yleensä oma kastemalja. Kastemaljana voi toimia tilanteeseen sopiva ja tarpeeksi iso astia. Kastemalja on yleensä materiaaliltaan lasinen, keraaminen, tinainen tai mikä tahansa kaunis astia, johon mahtuu kasteessa tarvittava kastevesi. Jos kastetilaisuus järjestetään kirkossa tai seurakunnan muissa tiloissa, niin siellä on yleensä valmiina sekä kastemalja että kasteliina lapsen pään kuivaamista varten. (Hiilamo 2007, 23)

Opinnäytetyöni aiheena oli suvussamme käytetty kastemalja. Tätä samaa kastemaljaa on käytetty suvussani vuodesta 1932 alkaen. Viimeinen lapsi on kastettu vuonna 2013. Yhteensä 39 lasta on saanut nimensä tämän kastemaljan äärellä. Minun, kaikkien siskojeni sekä veljeni ja melkein kaikkien heidän lastensa ja lastenlapsiensa kastetilaisuudessa on käytetty tätä kastemaljaa. Minun lapsieni ja lapsenlapsieni kastetilaisuuksissa sitä ei ole käytetty. Syy tähän on, että en ole tiennyt tällaisen maljan olemassaolosta ennen vuotta 2013. Toinen syy voi olla se, että omat lapseni on kas-

tettu kirkkoherranvirastossa, jossa kastemalja ja kasteliina ovat olleet valmiina. Samalla, kun kuulin tästä kastemaljasta, kuulin myös, että veljeni vaimo tyttärensä kanssa on alkanut koota nimelistaa niistä lapsista, jotka on kastettu tässä maljassa. Koin velvollisuudekseni tehdä tämän kokoamis- ja keräämisyön suvulleni. Samalla halusin näin myös liittää itseni, omat lapseni ja heidän lapsensa tähän omaan sukuuni.

Tämä meidän sukumme kastemalja on Riihimäen lasin tuotantoa ja se on nimeltään Onerva-lasimalja. Tämän lasikulhon nimen sain tietää aivan sattumalta. Olin työkaaverini kanssa kiertämässä Kokemäellä kirpputoreja. Näin siellä yhdessä loosissa aivan samanlaisen kulhon, kun tämä meidän kastemaljamme ja siinä oli tämä nimi. Kotiin päästyäni aloin tutkia netistä Riihimäen lasin tuotantoa ja löysin sieltä myös tämän kulhon. Onerva-kulho on Riihimäen tunnetuimpia kulhoja, koska se on helposti erotettavissa muista kulhoista juuri erikoisten pienten jalkojensa vuoksi.

Koristekuvio on kuitenkin ulkomaista alkuperää. On arveltu, että malli olisi alun perin Portugalista, josta se olisi kulkeutunut Yhdysvaltojen kautta Ruotsiin ja Suomeen. Mutta nimenomaan ruotsalaiset Eda- ja suomalaiset Riihimäki-versiot ovat "lasimaailmassa" tunnetut kansainvälisestikin. Riihimäellä koristemalli otettiin käyttöön heti kohta tehtaan perustamisen vuoden 1910 jälkeen. 1930-luvun kulhoja ei Riihimäellä enää nimitetty Onerviksi, vaan ne kulkivat pelkillä tuotenumeroilla. Eri ajankohtien kirkkaasta lasista valmistettuja kulhoja ei voi käytännössä erottaa toisistaan. Kulhot saattavat olla myös vähän erimallisia, kokoisia ja värisiäkin. Tätä kulhoa löytyy jopa myös myrkkylasina. Metallinhoitoista, tavallisesti puristamalla valmistettua lasia kutsutaan myrkkylasiksi. Sitä voidaan kutsua myös nimellä lysterilasi tai hohtolasi. Pinta saadaan aikaan altistamalla lasiesine kuumana metallioksidihöyrylle, joka on kaasuna myrkyllistä. Metallioksidi ruiskutetaan värillisen yleensä sinisen tai punaisen lasiesineen päälle. Punaisessa lysterilasissa itse esine on väritöntä lasia. Valmiista esineestä myrkkyä ei enää erity. Myrkkylasi voidaan siis jakaa kahteen värimuunnokseen; sinihohtoon, sen pohjalasi on sininen ja punahohtoon, jonka pohjalasi on kirkas. Suurin osa kotimaisesta myrkkylasista on valmistettu Riihimäen Lasi Oy:ssä vuodesta 1929 lähtien. Myös Karhulan lasitehtaalla on tehty myrkkylasia. (designlasi.com.)

Kuva 1. Sukumme kastemalja

2.2 Kastekirja

Tekemäni kastekirja jakaantui ikään kuin kahteen osaan. Kirjan alkuun kokosin perustietoja kasteesta, kasteen symboliikasta sekä esimerkiksi kastettavan lapsen nimen ja kummien valintaan vaikuttavista asioista. Alkuosaan kirjoitin myös kastetilaisuudessa käytettyjä raamatun kohtia sekä muutamien virsien ja laulujen sanoja. Kastekirjan loppuosaan taas kokosin tiedot kastemaljassa kastetuista lapsista, vanhimmasta nuorimpaan. Kaikista kastemaljassa kastetuista lapsista kirjoitin kaikki etunimet sekä sukunimet, niin nykyiset kuin myös entiset sukunimet. Heistä jokaisesta kirjoitin syntymäajan, kastepäivän sekä mahdollisen kuolinpäivän. Kummien ja kastepapin nimet kirjoitin myös sekä lasten nimet jokaiselle kastetulle.

Aluksi kastekirjan paperiksi valitsin luonnonvalkoisen 120 grammaisen Verge – nimisen paperin. Tätä paperia en kuitenkaan saanut ostettua riittävästi Räikkälästä. Onneksi Veiko Kespersaks tuli silloin avukseni. Aivan samaa paperia hän ei saanut Englannista. Hän sai sieltä Zerkall Butten –nimistä paperia. Tämä paperi oli lumppupaperia ja se oli myös laadultaan parempaa paperia. Lumppupaperi kestää hyvin aikaa ja kulutusta, joten sen sopivuus on erittäin hyvä arkistokäyttöön. Sen ph-arvo on neutraali.(wiktionary.org)

Kastekirjan sidoksena käytin koptisidosta pehmeillä kansilla. Kirjan sidonnassa sain ohjeita ja opastusta Terhi Hurstilta. Kirjan kannet päällystin valkealla pellavakan-
kaalla. Samasta pellavakan-kaasta tein myös kasteliinan, jonka tarkoituksena on kul-
kea jatkossa kastemaljan mukana. Sitomani kirjan etukannen koristelin samalla nyp-
läämälläni pitsillä, jota myös käytin kasteliinan reunassa. Nypläämäni pitsi on nimel-
tään 8 parin Pimppu. Malli on Rauman Nyplääjät ry:n malli. Lankana pitsissä käytin
DMC:n n:o 50 lankaa. Kirjan sidonnassa käytin M&K Linen violettia pellavalankaa.
Lanka olisi voinut olla kierteisempää, niin silloin sidonta olisi ollut helpompaa ja
lopputuloksesta olisi tullut parempi. Ketjusilmukat kirjan selässä olisivat silloin tul-
leet paremmin esille. Kirjan otsikoissa käytin Mitchellin terää n:o 5 ja tekstissä Mit-
chellin terää n:o 6 sekä musteena mustaa tankomustetta. Kirjan sivun koko on 200 x
190 mm

Kirjan alkuosan sivun layout:

Liturginen väri

*Liturginen väri kasteessa
on valkoinen eli
kirkkauden ja viattoman
puhtauden väri. Se on myös
Jumalan, Kristuksen,
taivaan enkelien
ja pyhien symbolinen väri.*

Kirjan loppuosan sivun layout:

Marjo-Riitta Tuulikki Kartano

o.s. Väinölä

**12.7.1954 • 15.8.1954*

Kummit:

Eeva ja Eino Valjanen

Kastepappi:

Veikko Aavikko

Lapset:

Anna-Riitta, Jussi, Jaina

3 KASTE

Kaste on pieni jumalanpalvelus. Kaste on myös pyhä toimitus. Ihmisestä tulee sekä kotiseurakuntansa että maailmanlaajuisen kirkon jäsen. Jumala itse toimii kasteessa. Jumala liittää kastettavan yhteyteensä nimeltä kutsuen sekä Jumala vakuuttaa: ”Olet minulle rakas.” Jumalan armo kuuluu meille jokaiselle alusta asti. Ihmisen ei tarvitse mitenkään ansaita kasteessa välittyvää pelastusta ja seurakunnan yhteyteen ottamista. Kasteen perustana on evankelis-luterilaisessa uskonnossa Jeesuksen kirkolleen antama kaste- ja lähetyskäsky: (Hiilamo 2007, 20.)

Jeesus tuli heidän luokseen ja puhui heille näin: ” Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudat-

tamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.” (Matt. 28: 18 – 20) (Rauman seurakunta 2013, 2.)

Suurin osa suomalaisista kastetaan jo lapsina. Kastejuhla on pienen lapsen ensimmäinen juhla. Kastejuhlan keskipisteenä on suvun ja seurakunnan uusi jäsen. Kastettava lapsi asettuu sen sankariksi juuri sellaisena kuin on. Kastetilaisuus on iloinen juhla, jossa kiitetään elämän antajaa. Juhla kokoaa yhteen myös omaiset; kummit, sukulaiset ja perheen ystävät, suuren salaisuuden äärelle. Katseitten keskipisteessä oleva vauva on se suuri salaisuus, ihme ja ihastuksen aihe sekä rukousten kohde. Jokainen lapsi on juhlan arvoinen. Kastetilaisuudessa yhdessä voidaan iloita ja hiljentyä syntymän ihmeen äärelle sekä pohtimaan elämän monimutkaisuutta ja vaikeutta. Kastejuhlassa toteutuu toinen suuri ihme, kun tämä pieni ihminen tai aikuinen tulee osalliseksi kasteesta. Kasteen ihmettä ei tarvitse käsittää. Ei tarvita suurta uskoa. Riittää kun on kasteesta osallinen ja oppii käyttämään sen antamat lahjat. Kaikilla meillä on tarve saada rakkautta ja huolenpitoa. (Rauman seurakunta 2013, 1)

Kaste on myös monien vuosisatojen ja kymmenien sukupolvien perinne. Siinä Pieni ihminen liittyy sukupolvien ketjuun, johonkin yhtä ihmistä ja yksittäistä perhettä suurempaan. Näkymättömällä tavalla hän on osa yhteisöä, joka ylittää ajan ja paikan rajat. Vanhemmat, kummit, sukulaiset ja perheen ystävät muodostavat tukijoukon ja suojaverkoston, jonka varassa pieni ihminen voi elämänsä elää. Tähän tukiverkkoon kuuluu myös seurakunta, jonka jäseneksi lapsi kasteessa liitetään nimeltä kutsuen.

Kaste on huolenpitoa, jota vanhemmat muiden läheisten ja seurakunnan kanssa pientä ihmistä kohtaan osoittavat. Huolenpitoa on myös se, että lapselle tarjotaan mahdollisuus kohdata pyhyys ja kasvaa terveeseen, kristilliseen arvomaailmaan. Kastetilaisuudessa läsnäolijat rukoilevat lapsen puolesta ja samalla he voivat itse kukin tuntea Jumalan läsnäoloa ja puhuttelua. (Suomen ev.lut. kirkko.)

Kaste on Kristuksen asettama sakramentti samoin kuin ehtoollinenkin. Jumala jakaa armoaan sanansa ja sakramenttiansa välityksellä. Kaste ja ehtoollinen ovat sakramentteja, koska niissä Jumalan sana on yhdistetty aineeseen: kasteessa veteen ja ehtoollisessa leipään ja viiniin. Sakramentit ovat armon näkyviä merkkejä, joihin voimme tarttua uskolla. Kasteessa ja ehtoollisessa me voimme kokea, että Kristus on

meidän keskellä. Kasteeseen perustuvat myös kaikki muut kirkolliset toimitukset; konfirmaatio, avioliittoon vihkiminen sekä hautaan siunaaminen. Kaste on ovi kristilliseen uskoon. Se vahvistetaan konfirmaatiossa. Kasteen sakramentissa Jumala kutsuu jokaisen nimeltä omakseen. Jeesus käski tuomaan lapsia luokseen, koska Jumalan valtakunta kuuluu heidän kaltaisilleen. Kasteessa ihminen saa jotain, minkä vain Jumala voi hänelle lahjoittaa: uskon, armon ja siunauksen. (Hiilamo 2007, 20.)

Jeesuksen luo tuotiin lapsia, jotta hän koskisi heihin. Opetuslapset moittivat tuojia, mutta sen huomattessaan Jeesus narkästyi ja sanoi heille: ”Sallikaa lasten tulla minun luokseni, älkää estäkö heitä. Heidän kaltaistensa on Jumalan valtakunta. Totisesti: joka ei ota Jumalan valtakuntaa vastaan niin kuin lapsi, hän ei sinne pääse. Hän otti lapset syliinsä, pani kätensä heidän päälleen ja siunasi heitä.” (Mark. 10: 13 - 16)

Kaste on tärkein kirkollisista toimituksista, ja kirkon jäseneksi voi tulla vain kasteen kautta. Kaste on uskonelämän perusta. Lapsen kaste korostaa koko elämän jatkuvaa kristityn kasvuprosessia. Kristinuskossa korostuvat Jumalan armo ja lähimmäisenrakkkaus. Kasteessa kastettava tulee osalliseksi tästä Jumalan armosta ja rakkaudesta. Jumala vahvistaa kastetun uskoa Pyhän Henkensä avulla. Kaste kantaa läpi koko elämän. Kaste ja sen myötä armo ja rakkaus eivät häviä, vaikka uskomme horjuu tai unohdamme Jumalan. Ihminen voi rukouksessa kertoa asiansa Jumalalle.

Se, että kaste tekee meistä Kristuksen opetuslapsia ja kristillisen kirkon jäseniä, tarkoittaa, että meidän ei tarvitse elämässämme selvitä yksin, vaan voimme aina turvautua Jumalaan. Hän on luvannut olla kanssamme. (Rauman seurakunta 2013, 1)

Kaste ja opetus kuuluvat yhteen. Kristillisestä opetuksesta vastaavat kastetun lapsen vanhemmat, kummit ja seurakunta yhdessä. Lapsen vanhempien ja kummien tärkein hengellinen tehtävä on lapsen puolesta rukoileminen. Osa kastetun lapsen kristillistä kasvatusta voivat olla esimerkiksi iltarukouksen opettaminen tai kirkossa käyminen. Omalla esimerkillä on tärkeää osoittaa lapselle, että yhdessä elämiseen kuuluvat anteeksi pyytäminen ja anteeksi antaminen. Seurakunnassa lapsi voi saada opetusta muun muassa perhe- ja päiväkerhossa, pyhäkoulussa, lasten- ja varhaisnuorten toiminnassa ja rippikoulussa. (Katekismus, Sakramentit: Kasteen merkitys)

Kastejuhlan voi järjestää heti kun jaksaa, suosituksen mukaan kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua lapsen syntymän jälkeen. Kastepäivä on tavallisimmin lauantai tai sunnuntai, mutta muinakin viikonpäivinä voidaan viettää kastepäivää. Eli kasteen voi järjestää minä viikonpäivänä tai kellonaikana tahansa, kunhan perheelle, vieraille, papille ja juhlatilaan sopii. Kun haluat tuoda lapsesi kasteelle tai haluat itse liittyä kirkkoon eikä sinua ole vielä kastettu, niin silloin pitää ottaa ensiksi yhteyttä oman paikallisen seurakunnan kirkkoherranvirastoon. Siellä sovitaan kastetilaisuuden aika ja paikka sekä kenet halutaan kastepapiksi. (pienelleparasta.fi.)

Kastejuhlan perinteisiin vaikuttavat kirkolliset säännökset, alueelliset erot ja sukujen omat tavat. Kastejuhlassa kerrostuvat myös monet vanhat perinteet. Useiden alkuperäinen merkitys on jo painunut historian hämärään. Moni yllättyy kuullessaan, että esimerkiksi se, miksi lapsen nimeä ei saa kertoa ennen kastetilaisuutta, on myös yksi vanha perinne. Pastori Aija Pöyri espoolaisesta Leppävaaran seurakunnasta kertoo, että se on perua ajalta, jolloin paholaisen uskottiin ottavan lapsen omakseen, jos sai tietää tämän nimen ennen kastetta. (espoonseurakunnat.fi)

Lapsen liittämistä uskonnolliseen yhteisöön päättävät hänen huoltajansa yhdessä. Jos huoltajat eivät kuitenkaan lapsen syntymän jälkeen sovi lapsen uskonnollisesta asemasta, voi lapsen huoltajana toimiva äiti vuoden kuluessa lapsen syntymästä yksin päättää lapsen liittämistä uskonnolliseen yhdyskuntaan. Jos tuomioistuin on päättänyt tehtävien jaosta lapsen huoltajien kesken toisin, noudatetaan tuomioistuimen päätöstä. (Hiilamo 2007, 23.)

3.1 Hätkaste

Hätkaste on oikea kaste. Eli sen tähden ei hätkastettua kasteta enää uudelleen. Hätkaste voidaan antaa niin lapselle kuin aikuiselle henkilölle, jota ei ole aiemmin kastettu ja häntä uhkaa kuolema. Tällainen aikuinen ihminen voi pyytää itselleen hätkasteen. Vaikka hätkasteen kaava on hyvin pelkistetty, niin hätkasteen saanut ihminen tulee osalliseksi kaikista kasteeseen liittyvistä lupauksista ja lahjoista sekä sen kautta pääsee osalliseksi Jumalan armosta ja valtakunnasta. Lapsi tai aikuinen, jota ei ole aiemmin kastettu, kastetaan vedellä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Toi-

mitukseen kuuluvat myös Isä meidän -rukous ja Herran siunaus. Kasteen yhteydessä voidaan laulaa myös jokin virsi. Jos hätäkasteessa ei ole kastettavalle annettu nimeä, niin se ei vaikuta kasteen pätevyteen. Jos lapsesi tai aikuinen omaisesi on saanut hätäkasteen, niin sen jälkeen on otettava yhteys oman seurakunnan kirkkoherranvirastoon. Eloonjääneen lapsen tai aikuisen hätäkaste tulee vahvistaa ja sitä varten järjestetään oma tilaisuus. Mikäli nimeä ei ole annettu hätäkasteessa, niin se annetaan kasteen vahvistamisen yhteydessä. Hätäkasteen yhteydessä annettu nimi voidaan myös muuttaa vahvistamisen yhteydessä. Yleensä nimen rekisteröinti ja muut tarvittavat viralliset asiakirjat täytetään hätäkasteen vahvistamisen yhteydessä sekä hätäkasteen vahvistamisen suorittanut pappi toimittaa ne eteenpäin. Tilaisuuden yhteydessä nimetään myös kummit, jos hätäkasteessa on ollut läsnä vain kaksi todistajaa. Hätäkaste yleensä toimitetaan sairaalassa. Jos pappia ei ehditä pyytää paikalle, niin hätäkasteen voi suorittaa myös esimerkiksi kättilö, sairaanhoitaja tai kuka tahansa seurakunnan jäsen.

Hätäkasteen vahvistaa oman seurakunnan pappi. Tämä vahvistaminen ei tarkoita, että hätäkaste olisi pyhänä toimituksena heikompi kuin tavallinen kaste. Tämä vahvistaminen korostaa kastetun liittymistä seurakuntayhteyteen. Samalla todetaan hätäkasteen kirkko-oikeudellinen pätevyys. Hätäkasteen vahvistaminen on kiitosjuhla. Jos tämä tilaisuus tapahtuu kotona, niin se toimitetaan valkealla liinalla peitetyn pöydän äärellä. Pöydälle asetetaan myös Raamattu, palava kynttilä sekä kukkia.

Hätäkasteen vahvistamisella on pitkät perinteet. Jo 300-luvulta tunnetaan Espanjasta määräys, että eloonjääneen hätäkastetun oli mentävä piispan luokse. Piispa siunasi hätäkastetun henkilön laittamalla kätensä hänen päänsä päälle sekä suoritti ne kasteen osat, jotka olivat jääneet pois hätäkastettaessa.

Hätäkastetoimituksen kulku:

Kastaja valaa vettä kastettavan päähän kolme kertaa ja lausuu: Etunimet: minä kastan sinut Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

Isä meidän-rukous; Rukous lausutaan yhteen ääneen.

Siunaus; Kastaja lausuu Herran siunauksen

Aamen

Hätäkasteen yhteydessä laulettavia virsiä voivat olla esimerkiksi seuraavat virret; Maailma kaikkineen (virsi 397), Oi Isä tai (virsi 490); Oot täällä outo matkamies (virsi 499). (Hiilamo 2007, 27.)

3.2 Kastepaikka

Kastejuhlaan kuuluu itse kastetilaisuus ja sen jälkeinen kahvitilaisuus. Kastetilaisuuden valmistelu kannattaa aloittaa hyvissä ajoin. Esimerkiksi juhlan järjestäjän muistilistalta saa nykyään vinkkejä juhlien järjestelyihin. Kastejuhlaan kutsun voi esittää puhelimitse, sähköpostilla tai kutsukortilla. Pienimuotoisiin juhliin riittää puhelinoitto, jolloin vastauksenkin saa ehkä saman tien. Sopiiko kaikille kutsuille saapua kastetilaisuuteen. (pienelleparasta.fi.)

Alun perin oli tapana toimittaa kaste seurakunnan jumalanpalveluksen osana. Esimerkiksi varhaiskirkossa uudet seurakunnan jäsenet kastettiin pääsiäisyön jumalanpalveluksessa. Katoliset kastavat vielä nykyäänkin mielellään aikuisina liittyvät ihmiset pääsiäisenä. (Karasti 2007, 147.) Nykyään on mahdollista kastaa niin lapset kuin nuoret ja aikuisetkin jumalanpalveluksen yhteydessä, mutta useimmiten kaste järjestetään omana juhlanaan. Kastetilaisuus voidaan järjestää joko kirkossa tai seurakunnan muissa tiloissa, esimerkiksi kirkkoherranvirastossa tai leirikeskuksen kappelissa. Kastetilaisuus voidaan järjestää myös kotona tai muualla sopivassa paikassa, kuten esimerkiksi isovanhempien luona. Pienokaisen kastetilaisuus voidaan järjestää jopa kotipihan omenapuun alla. (pienelleparasta.fi). Vanhemmat ja kastepappi neuvottelevat ja sopivat keskenään kastepaikasta. Kastepaikasta riippumatta kaste on sekä jumalanpalvelus että perhejuhla. Kastetilaisuuden yhteyteen voidaan liittää myös esimerkiksi kodin siunaaminen tai kodin puolesta rukoileminen. (Hiilamo 2007, 21.)

Esimerkiksi Rauman Pyhän Ristin kirkkoon valmistui pääsiäiseksi 2013 sivualttari. Tätä sivualttaria tullaan käyttämään kasteissa ja pienemmissä vihkimistilaisuuksissa. Sivualttarin katseenvangitsijana toimii vanha ja näyttävä alttarikaappi. Alttarikaappi on nimeltään ”Neitsyt Marian taivaallinen kruunus” ja se on todennäköisesti preussilaista työtä 1440 – luvulta. Kaapin keskiosassa on kuvattuna Neitsyt Marian tai-

vaallinen kruunaus ja Kuningasten kumarrus sekä sivuilla pääneitsyet. Alttarikaapin ovissa on kaksitoista opetuslasta. Aikuiskaste oli ensimmäinen tilaisuus sivualttarin käytössä. (Rauman Pyhän Ristin kirkko, sivualttari 2013, 27.)

Kun kastetilaisuus järjestetään kotona, niin silloin tilaisuus on yleensä rennompimpi ja lämminhenkisempi. Arki ja pyhä kohtaavat, kun tuttuun olohuoneeseen rakennetaan kastepöytä, joka kuvastaa alttaria. Kaikki on valmiina pappia varten. Pappi saapuu paikalle sovittuna aikana, pitää puheen, julkistaa kastevieraille vauvan nimen kasteessa ja jää yleensä kastetilaisuuden jälkeen hetkeksi kahvittelemaan vieraiden kanssa. Papin poistuttua paikalta juhla jatkuu eikä tarvitse lähteä mihinkään. (Hiilamo 2007, 21.)

Jos kotona on vähän tilaa tai jos tilaisuuteen kaivataan juhlavampaa ympäristöä, niin silloin usein kastetilaisuus järjestetään kirkossa. Kirkko kastepaikkana korostaa kasteen merkitystä. Kirkkoon voi kutsua suuremmankin juhlaväen. Kasteen jälkeisen kahvitilaisuuden voi tällöin järjestää seurakunnan muissa tiloissa. Lapsi voidaan kastaa myös kirkossa jumalanpalveluksen yhteydessä jolloin koko läsnä oleva seurakunta osallistuu kastetilaisuuteen. Saarnan jälkeen vanhemmat ja kummit siirtyvät kastettavan lapsen tai aikuisen kanssa kastemaljan ääreen. Suntio neuvoo käytännön järjestelyistä kastetilaisuuden yhteydessä. Seurakunnan tilat ovat yleensä ilmaisia ja ne ovat kastejuhlan järjestäjien vapaasti käytettävissä. Mutta pitää muistaa, että ne on varattava ajoissa sekä, että jotkut tilat saattavat olla niin suosittuja, että niiden käytölle on asetettu aikaraja. Kirkossa järjestettävä kastetilaisuus noudattaa pitkälti samaa kaavaa kuin kastettaessa kotona puheineen, virsineen ja kasteineen. Kastepuku voidaan ottaa kirkkoon mukaan ja vaatteet voidaan vaihtaa pukeutumista varten varatussa tilassa. Kasteen jälkeiseen kahvitilaisuuteen pappi ei yleensä tule mukaan. Kastetilaisuuden jälkeen sekä perhe että vieraat lähtevät jatkamaan kastejuhlia joko kotiin tai muuhun tilaisuutta varten varattuun paikkaan. (pienelleparasta.fi.)

3.3 Toimitus- eli kastekeskustelu

Ennen kastejuhlaa pidetään ns. toimitus- eli kastekeskustelu papin kanssa useimmissa seurakunnissa. Sen jälkeen kun vanhemmat ovat ensin ottaneet yhteyden omaan paikalliseen seurakuntaan, kastepappi ottaa yhteyttä perheeseen ja sopii heidän kanssaan tapaamisen, ajan kastekeskustelulle. Vanhempien soittaessa kotiseurakunnan kirkkoherranvirastoon niin siellä yleensä ensimmäisiin kysymyksiin vastaa joko seurakuntasihteeri tai päivystävä pappi seurakunnasta riippuen. Yhteystiedot ja tarkemmat ohjeet löytyvät aina seurakuntien omilta sivuilta. (espoonseurakunnat.fi) Jos perheellä on tuttu perhepappi, niin on mahdollista suoraan pyytää tätä pappia kastamaan. Jos tällaista niin sanottua perhepappia ei ole tai hän ei pääse tulemaan, niin silloin kastepappi pyydetään omasta kotiseurakunnasta. Tämä, niin sanottu kaste- eli toimituskeskustelu on hyvä käydä myös silloin, kun kastamassa on tuttu pappi oman seurakunnan ulkopuolelta. Keskustelussa käydään läpi kasteeseen liittyvät asiakirjat, keskustellaan papin kanssa toimituksen sisällöstä, hoidetaan rekisteröintiin liittyvät paperit ja sovitaan käytännön järjestelyistä sekä keskustellaan tilaisuuden kulusta ja sovitaan siihen liittyvät virret ja muut asiat. Yleensä kastava pappi tapaa kastettavan lapsen vanhemmat tai vanhemman perheen kotona. Tapaaminen voidaan järjestää myös seurakunnan tiloissa. Mukana voivat olla myös muu perhe ja tulevat kummit. Kasteesta on hyvä sopia ajoissa. (pienelleparasta.fi)

Papille voi kertoa asioista, joita hän voi käsitellä esimerkiksi kastepuheessa. Papin kanssa sovitaan tilaisuudessa avustavien paikat ja tehtävät, esimerkiksi se, kenelle pappi ojentaa sytyttämänsä kastekynttilän tai kuka lukee raamatuntekstit. Toimituksen kulku käydään yhdessä läpi ja valitaan eri osien toteutusvaihtoehdot. Yhdessä mietitään myös kastetilaisuuteen sopivia virsiä ja niitä voidaan jopa harjoitellakin tässä tilaisuudessa.

Kasteeseen voidaan liittää myös kodin siunaaminen. Kastekeskustelussa pitää sopia papin kanssa tästä, mikäli halutaan kodille pyytää siunausta kastetilaisuuden yhteydessä yhdessä koko perheen ja suvun läsnä ollessa. Kodin siunaaminen voidaan toimittaa erillisenä toimituksena kasteen jälkeen tai esirukous kodin puolesta voidaan liittää kasteaavaa.

3.4 Lapsen paperit

Väestötietoasetuksen mukaan vanhempien on ilmoitettava lapsen syntymästä väestötietojärjestelmään kahden kuukauden kuluessa lapsen syntymästä. Perheeseen, johon lapsi on syntynyt, lähetetään väestörekisterikeskuksen esitäytetty ilmoituslomake, rekisteröintilomake. Sairaalasta on lähetetty lapsen syntymäilmoitus väestörekisterin pitäjälle, joka lähettää ilmoituslomakkeen lapsen kotiin. Vanhemmat täyttävät rekisteröintilomakkeeseen tiedot lapsen nimistä; lapsen etunimet ja sukunimi, sekä tiedot äidinkielestä. Lomakkeeseen merkitään myös kummien kaikki nimet ja seurakunnat. Käytännössä nämä viralliset asiat hoidetaan kastekeskustelun yhteydessä kastavan papin kanssa. Viimeistään kasteen yhteydessä lomake annetaan kastavalle papille. Mikäli lomaketta ei ole täytetty ennen kastetilaisuutta, niin pappi täyttää lomakkeen kasteen jälkeen ja antaa sen eteenpäin kirkkoherranvirastoon, jossa tiedot siirretään kirkon jäsentietoihin ja maistraatin ylläpitämään väestörekisteriin. Ellei lasta kasteta, niin hänet on rekisteröitävä väestörekisteriin. (Hiilamo 2007, 23.)

4 KASTETTAVAN IKÄ

Luterilaisessa kirkossa kastetaan kaikenikäisiä, lapsista aikuisiin. Henkilö voidaan kastaa vain kerran. Suurin osa suomalaisista kastetaan sylilapsina. Lapsikaste seuraa suurten kristillisten kirkkojen vanhaa perinnettä. Alle 12-vuotias lapsi voidaan kastaa kirkon jäseneksi, jos ainakin toinen hänen vanhemmistaan tai yksi hänen huoltajistaan on kirkon jäsen. 12 – 17-vuotiaan lapsen kastamiseen tarvitaan myös hänen oma kirjallinen suostumuksensa. (espoonseurakunnat.fi.)

4.1 Lapsi

Suurin osa kastetuista on vauvoja. Kirkkojärjestyksen mukaan lapsi tulisi kastaa ilman tarpeetonta viivytystä. Suositus on, että vastasyntynyt lapsi kastetaan noin kahden kuukauden kuluessa syntymästä. Ellei lasta kasteta siihen mennessä, on lapsi joka tapauksessa kirjattava väestörekisteriin. Kun lapsi kastetaan, niin hänet rekisteröi-

dään seurakunnan jäseneksi ja samalla merkitään lapsen nimet, kummit ja äidinkieli väestötietojärjestelmään. Tämän kaiken hoitaa kastava pappi. Lapsi voidaan kastaa ja ottaa evankelis-luterilaisen kirkon jäseneksi, jos ainakin toinen vanhemmista kuuluu kirkkoon. (Suomen ev.lut.kirkko.)

4.2 Nuori tai aikuinen

Aikuiskaste toimitetaan silloin, jos aikuinen haluaa liittyä kirkkoon, eikä häntä ole kastettu lapsena. Siis kuka tahansa voidaan kastaa, jos häntä ei ole aiemmin kastettu. Yleensä aikuinen haluaa liittyä seurakunnan jäseneksi siinä vaiheessa, jos häntä pyydetään kummiksi tai hän haluaa solmia kirkollisen avioliiton. Aikuisen kaste edellyttää kristillistä opetusta, jota järjestetään seurakunnissa. Kirkkoon kuulumaton nuori voi osallistua rippikouluun yhdessä toisten nuorten kanssa. Jos hän haluaa liittyä kirkkoon, niin hänet kastetaan rippikoulun loppupuolella. Nuoren ja aikuisen kaste toimitetaan kirkossa, kotona tai muussa sopivassa paikassa. Kastettavalla tulee olla ainakin kaksi kummiä ja toimituksessa tulee olla läsnä vähintään kaksi todistajaa. Todistajina useimmiten toimivat kastetun kummit. Nuorille ja aikuisille on olemassa oma kastekaavansa. 15 vuotta täyttäneen nuoren tai aikuisen kaste vastaa konfirmaatiota. Aikuisille järjestetään myös omia rippikouluja tai annetaan vastaavaa opetusta. Aikuisriippikoulun kesto on noin 20 tuntia. Jos aikuinen tai nuori on käynyt rippikoulun, mutta häntä ei ole konfirmoitu, niin silloin konfirmaatio voidaan järjestää esimerkiksi muun rippikoulun konfirmaation yhteydessä. Aikuisriippikouluista ja konfirmaation järjestämisestä voi ottaa yhteyttä ja kysellä omasta seurakunnasta tai voi lähettää Liity kirkkoon-lomakkeen omaan kotiseurakuntaansa. (Hiilamo 2007, 31.)

Aiemmin muussa kristillisessä kirkossa tai yhteisöissä (anglikaaninen, ortodoksinen ja katolinen kirkko) kastettuja ei tarvitse kastaa uudelleen. He tulevat Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäseniksi saatuaan tarvittaessa opetusta sekä tunnustamalla kirkon uskon. Tämä niin sanottu kirkon yhteyteen ottaminen toimitetaan esimerkiksi kirkossa tai kirkkoon liittyvän kotona. Pappi ja asianomainen sopivat asiasta tarkemmin. Tällaisessakin tapauksessa pitää ottaa yhteyttä omaan seurakuntaan ja kysyä kasteesta tai lähettää Liity kirkkoon-lomake omaan kotiseurakuntaan. (Hiilamo 2007, 21.)

5 KASTEJUHLAN KULKU

Kastetoimitus tapahtuu kastemaljan äärellä. Vesi kaadetaan kastemaljaan ennen toimituksen alkua tai juuri ennen kun kastekäskey luetaan. Kastekaavassa on monia kohtia, jossa kummien lisäksi muutkin läsnäolijat voivat osallistua kastetoimitukseen esimerkiksi lukemalla raamatun tekstejä tai rukouksia, esittää musiikkia tai jotain muuta ohjelmaa, mikä on sovittu kastepapin kanssa. Etukäteen kannattaa sopia myös kuka pitää pientä lasta sylissään kastetoimituksen aikana. Lapsen siunaamiseen voivat osallistua sekä kastettavan lapsen vanhemmat, kummit, sisarukset että kaikki kastetilaisuuteen osallistuvat henkilöt. (Suomen ev.lut.kirkko.)

Kastetilaisuuden kulku löytyy virsikirjan lopusta. Kaikista yksityiskohdista vanhemmat voivat sopia kastavan papin kanssa kastekeskustelussa. Eri seurakunnissa saattaa olla erilaisia tapoja. Sen takia on erittäin tärkeää, että kastavan papin kanssa käydään ennen kastetilaisuutta keskustelu.

Koska kaste on pieni jumalanpalvelus, niin sen tähden siihen kuuluu vähintään kaksi virttä, yksi alussa ja yksi lopussa. Mikäli virret ovat jääneet juhlanjoukolle vieraisiksi, kannattaa valita todella tuttuja, takuuvarmoja ja paljon käytettyjä virsiä. Kastetilaisuudessa laulettavia virsiä voisivat olla esimerkiksi; Jumalan kämmenellä (virsi 499), Ystävä sä lapsien (virsi 492), Mä silmät luon ylös taivaaseen (virsi 490). Jos vierasjoukko on laulavaa väkeä, voi valita myös haastavampia virsiä. Sellaisia ovat esimerkiksi; Tuomme luokse Jeesuksen (virsi 218) tai Täynnä kiitosta ja hämmästyttä (virsi 217) sekä Taivaan Isä suojan antaa (virsi 503) ja Herra Kädelläsi (virsi 517). (Hiilamo 2007, 22.) Kastejuhlassa voi laulaa myös mitä tahansa suvun perinteistä tai itselle tärkeäksi tulleita virsiä. Kastevirret ovat virsikirjassa osastossa Pyhä Kaste (virret 214 - 219), Koti ja Perhe (virret 464 - 471) ja Lapset (virret 490 - 503). Jos kotihyllyssä ei ole virsikirjaa, niin nykyään virret löytyvät myös netistä (www.virsikirja.fi). Kastejuhlaa varten saa virsikirjoja lainaksi kirkolta ja kastava pappi voi tuoda ne tullessaan. (pienelleparasta.fi.)

Virsienvirrillä kastejuhlassa voi olla myös muuta musiikkia, voidaan laulaa esimerkiksi muita hengellisiä lauluja. Tällaisia lauluja voisivat olla muun muassa seuraavat

laulut: "Maan korvessa" ja "Mä olen niin pienoinen." Lauluksi voidaan valita myös tuttu tuutulaulu, jota vauvalle on laulettu. Kastejuhlassa voi olla myös jotain omaa ohjelmaa. Esimerkiksi kummi voi lukea kummilapselleen kirjoittamansa kirjeen tai runon. Vanhemmat voivat koota kastettavan lapsen ensimmäisistä päivistä kertovan kuvasarjan tai isovanhemmat voivat kertoa muistojaan omien lastensa kastetilaisuuksista. Näistä kaikista on hyvä sopia etukäteen kaste keskustelussa kaste papin kanssa. Kastejuhlaa ei kuitenkaan kannata liikaa pitkittää. Pitää muistaa koko ajan, että kastejuhla on Pienen ihmisen ensimmäinen juhla ja hän välttämättä ei jaksaa pitkiä juhla-seremonioita. (pienelleparasta.fi.)

Kastejuhlan itseoikeutetut vieraat ovat isovanhemmat ja kummit. Kummiksi voi ryhtyä, vaikka ei pääsisikään itse kastejuhlaan. Kastejuhlassa on kuitenkin aina oltava läsnä kaksi todistajaa. Muita vieraita voi kutsua sen mukaan, millaiset juhlat haluaa järjestää sekä mikä tila on käytettävissä. (pienelleparasta.fi.)

Lapsi saa kasteesta kastetodistuksen muistoksi. Samoin kummeille annetaan kummitodistukset kastetilaisuuden jälkeen. Kaste- ja kummitodistukset antaa seurakunnan puolesta pappi. Jos kasteen toimittaa muun kuin kotiseurakunnan pappi, niin silloin pitää varmistaa ja sopia, kuka tuo nämä todistukset sekä kastekynttilän. Tuoko pappi ne vai hakeeko kastettavan lapsen perhe ne ennen kastejuhlaa oman seurakuntansa virastosta. Kastetapahtuma voidaan myös merkitä perheen vihki- tai perheraamattuun. Sen voi tehdä joko itse tai sen voi antaa kaste papin tehtäväksi. Kasteen jälkeisenä sunnuntaina lapsen nimi luetaan seurakunnan jumalanpalveluksessa ja hänen puolestaan rukoillaan. Tähän jumalanpalvelukseen ovat tervetulleita niin kastetun lapsen vanhemmat kuin myös sisarukset, kummit ja muu suku.

Kastetoimituksen kaava on useimmiten seuraava:

- Virsi
- Alkusiunaus
- Johdantosanat
- Psalmi
- Kysymykset tai kehotus

Pappi kysyy vanhemmilta lapsen nimen, jos se ei ole jo käytössä. Samoin hän kysyy vanhemmilta ja kummeilta tahtovatko nämä huolehtia lapsen kristillisestä kasvatuksesta. Tai vaihtoehtoisesti hän kehottaa heitä siihen.

- Ristinmerkki

Pappi piirtää ristinmerkin lapsen otsaan ja rintaan.

- Rukous lapsen puolesta
- Lasten evankeliumi (Mark.10:13 - 16)

Kummi, isovanhempi tai muu perheenjäsen voi lukea raamatunkohdan.

- Puhe
- Virsi tai muuta sopivaa musiikkia
- Jeesuksen Kastekäsky (Matt.28:18 – 20)
- Kummi, isovanhempi tai muu perheenjäsen voi lukea raamatunkohdan.

- Uskontunnustus
- Kaste ja siunaus

Pappi kastaa Pienen lapsen Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen valamalla kolmesti vettä hänen päälleen. Isompi sisarus voi kuivata Pienokaisen pään. Vanhemmat ja kummit yhdessä papin kanssa siunaavat lapsen pane-malla kätensä hänen pänsä päälle.

- Kastekynttilän sytytys

Pappi ojentaa kastekynttilän, Kristuksen valon merkin, isälle tai äidille.

- Virsi tai muuta sopivaa musiikkia
- Yhteinen esirukous
- Isä meidän rukous
- Herran siunaus
- Loppuvirsi

Kasteeseen voi tutustua myös virtuaalisesti esimerkiksi Espoon, Helsingin ja Vantaan seurakuntien yhteisillä kastesivuilla. (Suomen ev.lut.kirkko.)

6 KUMMIT

Kastetilaisuuden myötä lapsen elämään astuvat tärkeät henkilöt, kummit. Kummijärjestelmällä on pitkä historia. Se on syntynyt jo 200-luvun alkupuoliskolla. Silloin kummeista käytettiin nimityksiä "sponsor", takaaja tai "suspectos", huolehtija. 400-luvulla kummiutta kuvaamaan tulivat seuraavat sanat "testis", todistaja ja "adducens", johdattaja. Kummien tehtävä 1600 -luvulle asti oli todistaa, että kaste suoritetaan oikein ja kasvattaa lasta vanhempien kanssa sekä rukoilla lapsen puolesta. Silloin myös kummeilta vaadittiin hurskautta, jumalallisuutta ja heidän piti osata kristinoppinsa. (Hiilamo2007, 34.) Vielä tänä päivänäkin kummin tehtävä on pitää huolta lapsesta vanhempien rinnalla sekä rukoilla lapsen puolesta. Kummina oleminen on paitsi tehtävä myös mahdollisuus erityisen läheiseen ihmissuhteeseen. Tässä huolenpidossa ja ystävyudessa toteutuvat kristittyinä elämisen periaatteet ja lähimmäisen rakkaus. Kummi on lapsen elämässä sekä tärkeä ihminen että myös turvallinen aikuinen ja ystävä. Kummi saa seurata lapsen elämää, iloita ja surra hänen kanssaan sekä kuunnella häntä ja antaa hänelle rakkautta. Samoin kummilapsi on saanut kummistaan tärkeän ihmisen, jonka puoleen hän voi halutessaan kääntyä. Kummin tehtävään kuuluu myös osallistua aikanaan kummilapsen konfirmaatioon. Yleensä kummeiksi valitaan vanhempien hyvin tuntemia läheisiä ystäviä tai sukulaisia. Kummeiksi voidaan valita jopa lapsen isovanhemmat, mikäli kummiuden kaikki muut ehdot täyttyvät. Kummeja ei voi vaihtaa eikä kummeilta ottaa pois tehtäväänsä kastetoimituksen jälkeen. Kummien lisääminen on mahdollista erityisistä syistä. Kummius on kunniatehtävä, josta ei yleensä pidä myöskään kieltäytyä. Kummeja täytyy olla vähintään kaksi ja heidän tulee olla evankelis-luterilaisen kirkon jäseniä, jotka on kastettu sekä he ovat käyneet rippikoulun ja heidät on konfirmoitu. Kummi voi olla myös ulkomaisen evankelis-luterilaisen tai anglikaanisen kirkon jäsen. Kahden luterilaisen kummin lisäksi lapsella voi olla ekumeenisia kummeja, esimerkiksi katoliseen tai ortodoksiseen kirkkoon kuuluvia, koska anglikaanisen, ortodoksisen ja

katolisen kirkkoon kuuluvat tunnustavat luterilaisen kasteen. (Hiilamo 2007, 21.) Jos lapsi kastetaan evankelis-luterilaiseen uskontoon, niin varsinaisena ja virallisena kummina ei voi toimia, jos ei kuulu kirkkoon. Nykyään kummien määrälle ei ole annettu ylärajaa. Poikkeustapauksessa kummeja voi olla jopa vain yksi. Päätöksen yhdestä kummista tekee sen seurakunnan kirkkoherra, jonka jäseneksi kastettava liittyy. (Suomen ev.lut. kirkko.)

Seurakunnan viran puolesta voidaan kastettavalle lapselle tai aikuiselle henkilölle järjestää kummit. Tällainen tilanne voi olla silloin, jos tuttavapiiristä ja sukulaisista ei kerta kaikkiaan löydy kummeja. Viimeistään kaste keskustelussa pitää tuoda asia esille. Usein kasteen yhteydessä puhutaan sylikummista. Sylikummiksi kutsutaan henkilöä, joka pitää lasta sylissä kasteen aikana. Sylikummin tehtävä on kaunis luottamusosoitus pienen kastelapsen aikuiselle ystävälle. Mitään muita erikoisvelvollisuuksia ei sylikummiuteen liity. Kaikki kummit ovat kuitenkin tasa-arvoisia. Etukäteen kannattaa kuitenkin sopia, kuka pitää lasta sylissä kasteen ajan. Kummina voi toimia myös alle 18-vuotiaskin. Edellytyksenä on kuitenkin, että hän on ehtinyt käydä rippikoulun ja hän on konfirmoitu kirkon jäsen. Kummin ei myöskään välttämättä tarvitse olla kastetilaisuudessa henkilökohtaisesti läsnä. Kummiksi voi siis silti ryhtyä vaikka ei pääsisikään kastetilaisuuteen. (perhekerho.net.)

Kastetilaisuudessa kummit osallistuvat esimerkiksi lukemalla raamatuntekstejä ja osallistumalla lapsen siunaamiseen laittamalla oikean käden lapsen päälle. Kummin tehtäviin voi myös kuulua lapsen sylissä pitämisen lisäksi, kastemaljan täyttäminen tai kastekynttilän vastaan ottaminen. Jos kummit eivät pääse kastetilaisuuteen paikalle, tulee vähintään kahden muun todistajan olla läsnä kastetoimituksessa.

Hyvissä ajoin ennen kastetilaisuutta on varmistettava kummien kirkkoon kuuluminen ja halukkuus tehtävään. Kummien tiedot ja kuuluminen seurakuntaan tarkistetaan ennen kastetta. Kummien nimet, henkilötunnukset ja tieto kotiseurakunnasta annetaan kastepapille kaste keskustelussa. (pienelleparasta.fi.)

7 NIMEN VALINTA

Lapsen nimi julkistetaan ja otetaan virallisesti käyttöön yleensä vasta kastepäivänä. Koska lapsen nimi on kastejuhlassa hyvin keskeisessä asemassa, on tavallista ajatella, että se annetaan kasteessa. Nimen antaminen on kuitenkin vanhempien, ei papin, tehtävä. Kasteessa lapsesta tulee Jumalan lapsi sekä kotiseurakuntansa ja koko maailmanlaajuisen kirkon jäsen. Vanhemmat valitsevat lapselle nimen ennen kastetta sekä varmistavat lapsen nimen laillisuuden. Kastetilaisuudessa nimi voidaan ilmoittaa heti aluksi tai kastamisen yhteydessä. Nykyisessä kastekaavassamme kysytäänkin vanhemmilta, minkä nimen nämä ovat antaneet lapselleen. (Hiilamo 2007, 22.) Nimen valinta on vastuullista, sillä tarkoitus on, että lapsi kantaa nimeä lopun elämänsä. Lapsen nimi vahvistetaan vasta, kun se merkitään kirkonkirjoihin tai valtion väestörekisteriin. Lapsen nimi kertoo, että lapsi on ainutlaatuinen, oma persoonansa. Hän saa ottaa kasteen lahjan henkilökohtaisesti vastaan. Kasteessa Jumala kutsuu lapsen nimeltä omakseen. Näin vanhempien lapsesta tulee myös Jumalan lapsi. (Suomen ev.lut. kirkko.)

7.1 Etunimi

Entisaikaan oli tapana antaa lapselle ainakin toiseksi nimeksi nimi suvun nimistöstä tai tyypillistä oli myös antaa lapselle jonkun tunnetun pyhimyksen nimi. Nimilain mukaan meillä suomalaisilla etunimiä saa olla enemmän kuin yksi mutta korkeintaan kolme etunimeä. Etunimeksi ei voida hyväksyä nimeä, joka on sopimaton tai jonka käyttö voi muutoin aiheuttaa haittaa. Nimi ei siten saa olla muodoltaan tai kirjoitustavaltaan kotimaisen nimikäytännön vastainen. Pojalle ei saa antaa naisen nimeä eikä tytölle miehen nimeä. Etunimeksi ei myöskään voi antaa sukunimeä, ellei kyseessä ole jommankumman vanhemman etunimestä muodostettu poika- tai tytärloppuinen nimi, jota käytetään muun etunimen jäljessä. Etunimeksi ei myöskään hyväksytä nimeä, joka on jo ennestään sisaruksilla tai puolisisaruksilla. (Suomen ev.lut. kirkko.)

Yleisesti voidaan sanoa, että niin kauan kuin etunimeä valitessa pysytään almanakan nimistössä, ongelmia ei synny. Yli 90 % suomalaisista saa almanakkanimen. Al-

manakka seuraa hyvin aikaansa. Sen nimilista uudistuu viiden vuoden välein. Epäselvissä tapauksissa oikeusministeriön nimilautakunta antaa lausuntoja etu- ja sukunimistä. Viime vuonna suomenkielinen almanakka tarjosi lapsen nimeä pohtiville vanhemmille 834 vaihtoehtoa, ruotsinkielinen 659 ja saamenkielinen 564. Valtaosa suomalaisten etunimistä, n. 40 prosenttia, on tällä hetkellä kristillistä ja raamatullista alkuperää. Raamatun nimistä muunneltuja ovat esimerkiksi Antit, Matit tai Liisat. Ne ovat muunnelmia Raamatun Andreaksesta, Matteuksesta tai Elisabetista. 30 prosenttia nimistöstämme on pyhimysnimiä, 15 prosenttia luontonomiä ja 15 prosenttia mytologian sekä taiteen henkilöhahmojen nimiä. Monet nimet ovat säilyttäneet suosionsa vuosisatoja. Esimerkiksi 1700-luvulla Helsingissä suosittuja poikien nimiä olivat Johannes, Petter, Matias, Erik ja tyttöjen suosikkiniimiä olivat mm. Maria, Anna, Kristiina, Katariina ja Sofia. (Hiilamo 2007, 33-34.) Nämä nimet ovat edelleenkin käytössä. ”Omakielinen nimistö katosi melkein kokonaan 1400-luvulla sen jälkeen, kun kristinusko oli tullut Suomeen. 1800-luvulla sitä alettiin elvyttää kansallisromantiikan myötä”, kertoo erikoistutkija Sirkka Paikkala, kotimaisten kielten tutkimuskeskuksesta. Hän sanoo myös, että ajan henki ja yhteiskunnalliset muutokset vaikuttavat nimimuoteihin. Vuonna 2015 ensimmäiseksi annettujen etunimien kärjessä olivat Emma, Aino, Venla, Elias, Onni ja Eetu.

Muotivirtauksien ja kolme etunimeä sallivan lainsäädäntömme lisäksi nimen valintaa ohjaavat toiveet esimerkiksi pyrkimys kansainvälisyyteen sekä miellelyhtymät. (pienelleparasta.fi.)

7.2 Sukunimi

Lapsen sukunimeksi tulee vanhempien yhteinen sukunimi. Jos toinen vanhemmista käyttää sukunimessään yhteisen nimen eteen liitettyä entistä sukunimeä, tätä henkilökohtaista nimeä ei voida antaa lapselle. Jos lapsen molemmat vanhemmat ovat säilyttäneet omat sukunimensä, he voivat valita, kumman puolison sukunimi lapselle annetaan. Samojen vanhempien yhteisessä huollossa olevilla lapsilla on kuitenkin kaikilla oltava sama sukunimi. (Hiilamo 2007,23.)

Jos kastettavan lapsen vanhemmat eivät ole naimisissa ja he haluavat kuitenkin antaa lapselle isän sukunimen. On heidän hyvissä ajoin hoidettava isyyden vahvistaminen. Isän sukunimen antaminen on mahdollista vain, jos maistraatti on vahvistanut isyyden. Sukunimi voidaan myös muuttaa myöhemmin isän sukunimeksi, kun isyyden vahvistaminen on tapahtunut. (Suomen ev.lut. kirkko.)

8 KASTEEN SYMBOLIIKKA

Kastetilaisuuteen liittyy paljon vertauskuvallisuutta. Vertauskuvat ilmentävät konkreettisen näkyvän lisäksi läsnä olevaa hengellistä ulottuvuutta.

Kasteessa liturginen väri on aina valkoinen eli kirkkauden ja viattoman puhtauden väri. Se on myös Jumalan, Kristuksen, taivaan enkelien ja pyhien symbolinen väri sekä pääsiäisajan väri. (Suomen ev.lut. kirkko.)

8.1 Kastepuku

Kastepuku, johon kuului valkoinen mekko ja myssy, tunnettiin jo katollisella ajalla. Suomessa kastepuku, josta myös entisaikoina on käytetty nimeä ristikolttu, tuli tunnetuksi vasta viime vuosisadan vaihteessa ja sen käyttö yleistyi 1920-luvulta alkaen. Väriltään se oli tavallisesti joko valkoinen tai vaaleansininen ja sen selkä- ja rintakappaleisiin kiinnitettiin rusetit. Tyttöillä rusetit olivat punaiset ja pojilla siniset. Valkoinen kastemekko kehittyi säätyläisnaisen muotipuvusta 1700-luvulla ja sitä aluksi käyttivät vain säätyläiset ja kaupunkilaiset. 1800-luvun puolivälin jälkeen yleistyi nauhojen käyttö kastepuvun koristeena. Tyttöille laitettiin vaaleanpunaiset nauhat ja pojille vaaleansiniset. Tämä nauhakoristelu on käytössä vielä nykyäänkin. (Hiilamo 2007, 33.)

Pienen juhlapukuna kastejuhlassa on edelleenkin valkea kastepuku, josta käytetään myös kastemekko nimitystä. Kastepuku on oikeastaan pienikokoinen alba, joka kertoo kasteen sisällöstä. Sen valkoinen väri kertoo pyhyydestä ja puhtaudesta. Se muistuttaa myös kasteen pyhistä lahjoista: syntien anteeksi saamisesta, Jumalalle kelpaa-

misesta, osallisuudesta Kristukseen ja iankaikkisen elämän lupauksesta. Se kertoo myös siitä, että kasteen perusteella lapsi on puettu anteeksiantamukseen ja vanhurskauteen. Se kuvaa myös valkeudessa vaeltamista, Kristuksen läheisyyttä ja Jumalan pyhyyttä. Kastemekon ylipitkä helma muistuttaa, että armo on ihmistä suurempi. (Gal. 3:26-27:) ”Te kaikki olette Jumalan lapsia, kun uskotte Kristukseen Jeesukseen. Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeneet Kristuksen yllenne.” Kristus tulee ikäänkuin vaatteeksi kastettavalle lapselle, lapsen auttajaksi ja suojelejäksi. (Suomen ev.lut. kirkko.))

Suvulla tai perheellä voi olla oma kastepuku. Se on suvussa kulkeva vaate. Suvun oma kastepuku on voinut kulkea suvun historiassa pitkään. Siinä on voitu kastaa kaikki suvun lapset. Perinteinen pitkä kastemekko on kaunis ja juhlallinen. Mekko on yleensä tehty puhtaasta valkoisesta tai luonnonvaaleasta kankaasta tai virkattu valkoisesta langasta. Kastemekon malli on yleensä yksinkertainen, joten se on helppo tehdä vaikka itse. Helmaan voidaan kirjailla jokaisen puvussa kastetun lapsen etunimi, etunimien alkukirjaimet tai kaikki etunimet sekä kastepäivä ja pukua voidaan säilyttää perheessä muistona. Kastemekko on ihan yhtä hyvä kastepuku niin pojalle kuin tytöllekin. Samaan pukuun voi vaihtaa vaaleansinisen tai vaaleanpunaisen rusetin, nauhan tai muun koristeen sen mukaan, onko kastettavana poika vai tyttö. (pienelleparas-ta.fi.) Yhtä hyvin kastepukuna voidaan käyttää jotain muuta juhlan henkeen sopivaa vaatetta. Esimerkiksi poikavauva voidaan myös pukea potkupukutyypiseen kastepukuun. Kesähelteellä kastepuvun voi pukea vauvan ylle sinällään tai ohuen bodyn päälle. Talvella voi käyttää myös valkoisia sukkahousuja. Vauvan jalkaan voi laittaa valkoiset sukat tai suloiset ristiäistossut. (perhekerho.net.)

Tänä päivänä mikäli sukusi ei omista omaa kastepukua, etkä halua hankkia sitä ja kuitenkin tarvitset kastepukua, voit lainata sen seurakunnastasi. Esimerkiksi Rauman seurakunta on hankkinut tällaisen oman kastepuvun. Rauman nyplääjät ovat tehneet ja lahjoittaneet tämän kastepuvun Rauman seurakunnalle. Puku on nimeltään Elämänpuu. Sen on suunnitellut raumalainen mestarinyplääjä, Impi Alanko. Tässä kastemekossa on ”ykskoukku” pitsikoriste. Tämä kastepuku on kaikkien seurakuntalaisten lainattavissa ja sitä säilytetään kirkon sakastissa. (Mestariyplääjä 2005, 47.) Juhlavia, vaaleita potkupukuja ja kastemekkoja myydään myös valmiina

8.2 Nimi

Nimellä on kasteen yhteydessä suuri symboliarvo ja sen lausuminen liittyy kasteen sanomaan. Jumala kutsuu lapsen nimellä omakseen ja lupaa anteeksiantonsa. Nimi kertoo myös lapsen ainutlaatuisuudesta. Hän on oma persoonansa, joka on henkilökohtaisesti suhteessa Jumalaan. (Suomen ev.lut. kirkko.)

8.3 Ristinmerkki

Ristinmerkki tehdään lapsen otsaan ja rintaan perinteen mukaan kolmella yhteen liitettyllä sormella. Sormet symbolisoivat kolminaisuutta eli Isää, Poikaa ja Pyhää Henkeä. Ristinmerkki on siunauksen merkki. Se on siunauksen pyytämistä ja toivottamista sen kohteelle. Ristinmerkki viittaa myös Kristuksen ristiin, lunastukseen. (Suomen ev.lut. kirkko.)

8.4 Vesi

Kastevesi on tavallista, puhdasta vettä. Esimerkiksi Raumalla on käytetty kastevetenä jopa merivettä. Hieman ihoa lämpimämpi vesi kannattaa laittaa kastemaljaan juuri ennen toimituksen alkua. Näin kaste on lapselle miellyttävämpi.

Mutta kastevesi muuttuu Jumalan käskyyn sisältyvänä ja Jumalan sanaan liitettynä. Se ei ole enää pelkkää vettä. Se on pelastavaa vettä, sillä se pesee meidät puhtaaksi kaikesta synnistä. (Rauman seurakunta 2013, 1.) Veden puhdistava vaikutus ilmenee kahdella tavalla. Niin kuin vesi pesee ihmisen puhtaaksi ulkoisesti, niin kasteessa Jumalan sanaan yhdistetty vesi puhdistaa kastetun sisäisesti. Jumalan sana liittyy kasteessa veteen, näin vedestä tulee armoa tulviva elämän vesi. Kaste- ja lähetyskäsikysään Kristus kehottaa tekemään kaikki kansat opetuslapsikseen kastamalla ja opettamalla. (Suomen ev.lut. kirkko.)

Kaste toimitetaan kolmiyhteisen Jumalan nimeen. Pappi valaa kastettavan päähän vettä kolme kertaa ja lausuu: ”Minä kastan sinut Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.” Jumalan nimeen vetoaminen osoittaa, että kaste on Jumalan työ, jota meidän ei tarvitse ansaita. (Hiilamo 2007, 22.)

8.5 Kastekynttilä

Pappi tuo kastekynttilän mukanaan kastetilaisuuteen. Kastekynttilä on vertauskuva Kristuksesta maailman valona. Kastettu on siirtynyt pimeydestä valoon ja vaeltaa valkeuden lapsena. Kynttilä kuvastaa myös rukousta ja Jumalan suojeluksen pyytämistä. Kastekynttilää ei ole tarkoitus heti polttaa loppuun. Sen voi sytyttää joksikin aikaa palamaan vuosittain lapsen kastepäivänä sekä lapsen syntymäpäivinä. Siten kynttilä muistuttaa lasta ja hänen perhettään kasteesta. Kynttilän voi polttaa loppuun esimerkiksi lapsen konfirmaatiopäivänä. Kastepappi voi ojentaa kastekynttilän sytytyksen jälkeen joko kastelapsen vanhemmille tai kummeille. (Suomen ev.lut. kirkko.)

8.6 Raamattu

Raamattu muistuttaa ja ilmentää sitä, että Jumala puhuu meille Raamatun sanan välityksellä. Raamatun tekstissä saamme kuulla Jumalan sanaa. (Suomen ev.lut. kirkko). Vihkiraamattuun pappi voi pyydetessä kirjoittaa kastaneensa lapsen nimen ja kastepäivän.

8.7 Kukat

Kastepöydälle asetetaan koristeeksi eläviä kukkia. Kukkakimppu voi olla koottu esimerkiksi luonnonkukista tai kukkakaupan tuotteista. Kukkakimppua valittaessa pitää muistaa, että se on herkkä ja pieni asetelma. Kukat kastepöydän koristeena muistuttavat Jumalan luomistyöstä. (Suomen ev.lut. kirkko).

8.8 Kynttilä

Kotikasteessa kastepöydälle asetetaan toinen valkoinen, sytytetty kynttilä. Se palaa koko kastetoimituksen ajan. Kynttilä ilmentää Kristuksen läsnäoloa sekä kynttilän liekki kuvaa rukouksia ja valo muistuttaa Kristuksesta maailmanvalona. (Suomen ev.lut. kirkko). Tästä kynttilästä kastepappi sytyttää kastekynttilän.

8.9 Kastepöytä

Kastepöydäksi ristiäisiin käy mikä tahansa pöytä, jolle mahtuvat kastetta varten varatut tarvikkeet. Kastepöytä voi olla pieni pöytä seinän reunalla tai keittiöstä siirretty iso pöytä keskellä huonetta. Vieraita varten voi asetella valmiiksi tuoleja sopivaan paikkaan pöydän ympärille. (pienelleparasta.fi.)

Kastepöytä ilmentää alttaria, kun lapsi kastetaan kotona. Altтари merkitsee Jumalan läsnäoloa ja alttari on Jumalan kohtaamisen paikka. Kastepöydän on hyvä olla samanaikaisesti juhlava ja koruton. Kotikasteessa kastepöydälle levitetään valkoinen liina sekä pöydälle asetetaan kastemalja, raamattu ja kukkia. Pöydälle sytytetään myös valkoinen alttarikynttilä. Kasteveden voi kaataa kastemaljaan ennen kastetoimituksen alkua tai juuri ennen kastekäskyä. Vauvan pään pyyhkimistä vartenkastepöydälle varataan kaunis pieni kasteliina. (Suomen ev.lut. kirkko.) Se voi olla esimerkiksi kauniisti kirjailtu valkoinen liina. Jos perheessä on isompia sisaruksia, niin lapsen pään kuivaamisen voi antaa luottamustehtäväksi esimerkiksi isosiskolle tai veljelle. Jos kastetilaisuus tapahtuu kirkossa sekä kastemalja että päänkuivausliina ovat valmiina. Kastetoimituksen jälkeen kasteveden voi esimerkiksi kaataa puutarhaan tai puun juurelle tai sen voi antaa haihtua omia aikojaan kastemaljassa. (pienelleparasta.fi).

8.10 Ristiäiset

Kastetilaisuudesta käytetään myös ristiäis-nimitystä. Ristiäiset-nimitys liittyy ristin merkkiin, jonka pappi tekee kastettavan pienokaisen rinnan ja kasvojen ylle. Pappi sanoo: ”Ota pyhä ristinmerkki otsaasi ja rintaasi todistukseksi siitä, että ristiinnaulittu ja ylösnoussut Jeesus Kristus on sinut lunastanut ja kutsunut opetuslapsekseen.” Otsaan ja rintaan piirretty ristinmerkki muistuttaa, että pelastus on kokonaan Kristuksen sovitustyön varassa. (Suomen ev.lut. kirkko.)

LÄHTEET

Viittaus: (Hiilamo 2007, 20.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Hiilamo 2007, 23)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (designlasi.com)

Lähdeluettelo: www.designlasi.com/lasikanasto/myrkkylasi

Viittaus: (wiktionary.org)

Lähdeluettelo: <https://fi.wiktionary.org/wiki/lumppupaperi>

Viittaus: (Rauman seurakunta 2013, 2)

Lähdeluettelo: Rauman seurakunta 2013. Kaste

Viittaus: (Rauman seurakunta 2013, 1)

Lähdeluettelo: Rauman seurakunta 2013. Kaste

Viittaus: (Suomen ev.lut.kirkko)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit

Viittaus: (Hiilamo 2007, 20)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Rauman seurakunta 2013, 1)

Lähdeluettelo: Rauman seurakunta 2013. Kaste

Viittaus: (Katekismus, Sakramentit: Kasteen merkitys)

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/katekismus/sakramentit/kasteen> merkitys

Viittaus: (pienelleparasta.fi)

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus: (espoonseurakunnat.fi)

Lähdeluettelo: <http://www.espoonseurakunnat.fi/pyhat-juhlat/kaste>

Viittaus: (Hiilamo 2007(Hiilamo 2007, 23)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Hiilmo 2007, 27)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika.Hätäkaste ja sen vahvistaminen. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (pienelleparasta.fi)

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus: (Karasti 2007, 147.)

Lähdeluettelo: Karasti, H.2007. Ajan virrassa vuodenkierto: Palmusunnuntaista pääsiäiseen. Ensimmäinen pääsiäispäivä. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (pienelleparasta.fi)

Lähdeluettelo: : <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus: (Hiilamo 2007, 21.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Rauman Pyhän Ristin kirkko, sivualttari 2013, 27.)

Lähdeluettelo: Rauman Pyhän Ristin kirkko, sivualttari. 2013. Länsi-Suomi 3, 27

Viittaus: (Hiilamo 2007, 21.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (pienelleparasta.fi.)

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus: (espoonseurakunnat.fi)

Lähdeluettelo: : <http://www.espoonseurakunnat.fi/pyhat-juhlat/kasteen> suunnittelu

Viittaus: (pienelleparasta.fi.)

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus: (Hiilamo 2007, 23.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (espoonseudakunnat.fi.)

Lähdeluettelo: : http://www.espoonseudakunnat.fi/pyhat-juhlat/kaste/kastettavan_ika

Viittaus: (Suomen ev.lut.kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit

Viittaus: (Hiilamo 2007, 31.)

Lähdeluettelo: : Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Nuoren ja aikuisen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Hiilamo 2007, 21.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Suomen ev.lut.kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku

Viittaus: (Hiilamo 2007, 22.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (pienelleparasta.fi.)

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus: (pienelleparasta.fi.)

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus: pienelleparasta.fi

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus: (Suomen ev.lut.kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku

Viittaus: (Hiilamo2007, 34.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Kasteeseen liittyviä perinteitä. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Hiilamo 2007, 21.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Kummit

Viittaus: (perhekerho.net.)

Lähdeluettelo: <http://perhekerho/juhlat/kummit.htm>

Viittaus: (pienelleparasta.fi.)

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus: (Hiilamo 2007, 22.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Nimen valinta

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Nimen valinta

Viittaus: (Hiilamo 2007, 33-34.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Suositut etunimet.. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (pienelleparasta.fi.)

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus: (Hiilamo 2007,23.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Nimen antaminen. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Nimen valinta

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: : <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku Symboliikka

Viittaus: (Hiilamo 2007, 33.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Kasteeseen liittyviä perinteitä. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku Symboliikka

Viittaus: . (perhekerho.net).

Lähdeluettelo: perhekerho.net/juhlat/kastemekko_ja_ristiaispuku.htm

Viittaus: (Mestarinyläjä 2005, 47.)

Lähdeluettelo: Alanko, I. 2005. Mestarinyläjä. Pitsikeskus Emelia ry

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku Symboliikka

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku Symboliikka

Viittaus: (Rauman seurakunta 2013, 1.)

Lähdeluettelo: Rauman seurakunta 2013. Kaste

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku Symboliikka

Viittaus: (Hiilamo 2007, 22.)

Lähdeluettelo: Hiilamo, K. 2007. Ajan virrassa elämänkaari: Lapsuuden ja nuoruuden aika. Lapsen kaste. Porvoo: Weilin+Göös Oy

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku Symboliikka

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku Symboliikka

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku
Symboliikka

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko).

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku
Symboliikka

Viittaus: (pienelleparasta.fi.)

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus; (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku
Symboliikka

Viittaus: pienelleparasta.fi

Lähdeluettelo: <http://www.evl.fi/pienelleparasta.fi/ristiaiset/miten-kastejuhla-menee>

Viittaus: (Suomen ev.lut. kirkko.)

Lähdeluettelo: <http://evl.fi>: Pyhät toimitukset, Kaste ja kummit Toimituksen kulku
Symboliikka